

proposta didàctica

www.bromera.com
edicions

bromera

La mirada de Michelangelo

Vicent Usó

Un thriller apassionant sobre
els últims anys de Miquel Àngel
i la construcció del Vaticà

FITXA TÈCNICA DEL LLIBRE

Títol de l'obra:

Autor:

Col·lecció: Núm.:

Edicions Bromera

ACTIVITATS

1. La novel·la presenta dos fils conductors que connecten tots els capítols:
 - a) La vinculació dels personatges amb els misteriosos documents.
 - b) La venjança.Comenta ambdós aspectes en cadascun dels capítols.

.....

.....

.....

2. Quin canvi en la forma de veure el món esdevingué al segle xv?

.....

.....

3. A què es dedica Cosimo?

.....

4. Què li encarreguen els dos homes que arriben a sa casa? Per què hi accedeix?

.....

.....

.....

- 5.** En 1517 fra Martí Luter va enviar a l'arquebisbe de Magdeburg, Albert de Brandenburg, una carta per a demanar que es posara fi als abusos en la predicació de les indulgències a la diòcesi i instar-lo a una controvèrsia sobre el tema. S'adossava les seues 95 tesis sobre les indulgències. Un fragment de la carta diu:

«...Sota el teu precaríssim nom es fan circular indulgències papals per a la fàbrica de Sant Pere, en les quals jo no denuncie les exclamacions dels predicadors... sinó que lamente les falses idees que concep el poble per causa d'ells. A saber: que les infelices ànimes, si compren les lletres d'indulgència, estan segures de la seua salvació eterna; ítem, que les ànimes volen del purgatori al moment de dipositar la contribució a la caixa; a més que són tan grans els favors, que no hi ha pecat per enorme que siga, que no puga ser perdonat tot i que un haguera violat –hipòtesi impossible– a la mateixa Mare de Déu; i que l'home queda lliure, per aquestes indulgències, de tota pena i culpa...».

Explica què són les indulgències.

- 6.** Qui va ser Luter i què defensava?

- 7.** Explica els principis de l'anglicanisme.

8. Com va reaccionar l'Església davant de la Reforma protestant?

.....

.....

.....

.....

.....

9. Quines reflexions llança Miquel Àngel sobre la importància d'ostentar el títol de mestre d'obres de la basílica de Sant Pere?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Qui és Baggio Bigio i quina és la seua relació amb el Papa?

.....

.....

.....

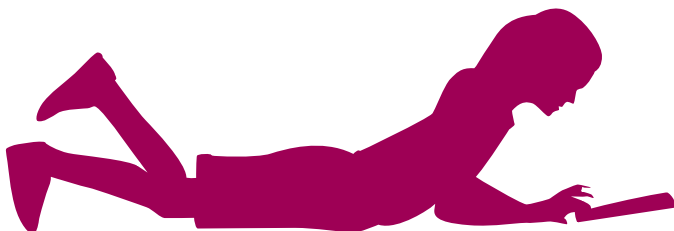
.....

.....

.....

.....

.....

11. L'any 1563, en morir el primer ajudant de Miquel Àngel en els treballs de la basílica, Nanni di Baggio Bigio va aprofitar la conjuntura i aconseguí el nomenament de primer ajudant. Miquel Àngel mostrà el seu punt de vista contrari i escrigué als diputats de la fàbrica de Sant Pere el 6 de setembre de 1563:

«Reverends monsenyors, que sou com els meus germans. Acabe de rebre un document vostre en què em comuniquen que el mestre Nanni Bigio ha entrat a treballar a la Fàbrica de Sant Pere, seguint una ordre donada per la seua Santedat.

En aquest cas jo dic a vostès que han fet com les monges de Gènova, és a dir, primer fan el que volen i, després, ho comuniquen.

Sobre la qüestió que és una ordre de Sa Santedat, conteste que Sa Santedat, si vol alguna cosa de mi, pot manar-me-la, com ha fet altres vegades. Jo no estic a Roma per un altre motiu més que per obeir i servir-lo. I amb això acabe...».

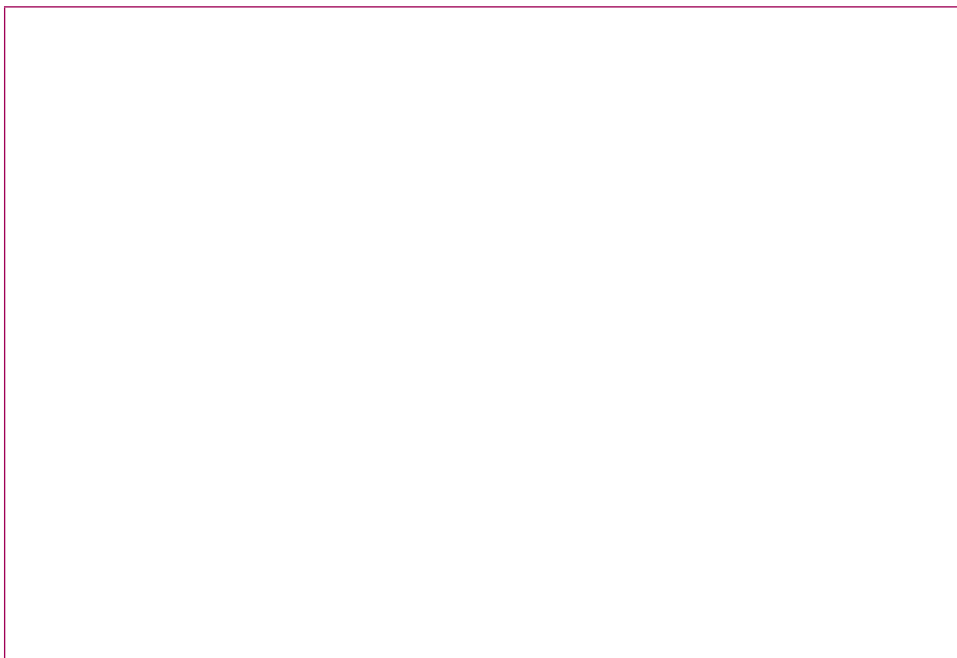
Realitza un escrit on es mostren les tensions existents per la direcció de les obres de la basílica de Sant Pere del Vaticà.

[illegible]

- 12.** En el text s'esmenta la figura papal en moltes ocasions. Realitza una línia cronològica amb els distints papes al llarg del segle XVI. Diferencia la seua procedència, el temps que estigueren al davant de l'Església, i alguna de les característiques del seu pontificat.

- 13.** Diferencia les característiques del Quattrocento i les del Cinquecento.

- 14.** Realitza un mapa polític de la península italiana als inicis del segle XVI on es diferencien les unitats polítiques existents.

15. Realitza un eix cronològic de la vida de Miquel Àngel i situa les obres escultòriques més importants que va realitzar al llarg d'aquesta.

16. En el text es veu la profunda tristesa de Miquel Àngel davant la seua vellesa i les conspiracions que es trasllueixen al seu voltant, sentiments que plasma en la seua darrera Pietat. Fes un quadre comparatiu entre cadascuna de les pietats que s'esmenten en el text (dimensions, personatges que apareixen, estil, etc.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17. Miquel Àngel no va ser només arquitecte, pintor i escultor, també va escriure poemes. Fes una recerca, tria una rima seua i explica-la.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. Tomaso passa 30 anys al costat de Miquel Àngel, per la qual cosa coneix la seua faceta més íntima. Comenta la història d'amor amb Vittoria Colonna i la relació d'amistat amb el seu criat Urbino.

19. Fes una recerca biogràfica de Domenico di Ghirlandaio.

20. Al llarg del text s'esmenta moltes vegades el concili de Trento. Aquest es va desenvolupar al llarg de tres etapes distintes. Esbrina les característiques de cadascuna.

21. Fes una descripció de l'aspecte físic i la vestimenta de Cosimo.

22. En què consisteix el mecenatge? Dóna alguns exemples de mecenes al llarg del Renaixement.

.....

.....

.....

23. Redacta una breu biografia de Llorenç el Magnífic, el gran mecenes florentí.

.....

.....

.....

.....

24. Qui és Isabel Henríquez?

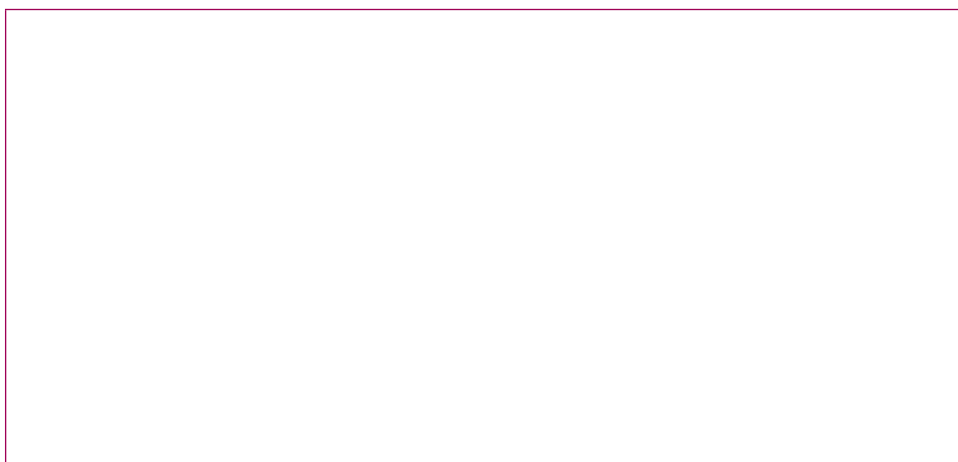
.....

.....

.....

.....

25. Dibuixa un plànol de la basílica de Sant Pere del Vaticà i diferencia les distintes aportacions dels arquitectes que hi treballaren (Bramante, Rafael, Miquel Àngel, Maderno i Bernini).

26. Compara la cúpula del Panteó d'Agripa i la de Sant Pere del Vaticà (dimensions, forma, aspecte exterior, aspecte interior, etc.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

27. Després de llegir la carta dirigida a Isabel Henríquez, quins són els motius del suïcidi d'Ugolino?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 28.** Explica les peripècies que va patir el projecte de sepulcre del Papa Juli II i com va quedar al final el monument després de les múltiples modificacions patides.

- 29.** Visualitza un fragment de la pel·lícula *El turment i l'èxtasi* de l'any 1965 on queda reflectit l'enfrontament entre el Papa Juli II i Miquel Àngel.

- 30.** Explica la distribució de les pintures del *Judici Final* de la Capella Sixtina que va pintar Miquel Àngel i argumenta per què volien cobrir-les de panys per a dignificar-les. Aprofita la carta següent:

«Senyor meu,

En tornar a veure l'esbós complet del vostre Judici he comprès la il·lustre gràcia de Rafael en l'amena bellesa de la invenció. Mentre que jo, com batejat, m'avergonyisc de la llicència, tan il·lícita a l'esperit, que heu fet servir per expressar els conceptes on es resol el fi a què aspiren tots els sentits de la nostra veritable religió. Llavors, aquest Miquel Àngel fantàstic en la fama, aquest Miquel Àngel notable en la prudència, aquest Miquel Àngel admirat en els costums, ha volgut mostrar a les gents no menys impietat religiosa que perfecció pictòrica? És possible que vós, que per ser diví no us sembla digne el concurs dels homes, hàgeu fet això en el major temple de Déu? Sobre el primer altar de Jesús? En la major capella del món, on els grans cardenals de l'Església, on els sacerdots reverends, on el Vicari de Crist amb cerimònies catòli-

ques, amb ordres sacres i amb oracions divines, confessen, contemplant i adorant els seus cossos, la seua sang i la seua carn? Si no fóra nefand fer la similitud, em vanagloriaria de les bondats del tractat de la Nanna, proposant el meu savi judici a la vostra indiscreta consciència, i això que jo en matèria lasciva i impúdica no use precisament paraules educades i adequades ... Per a un bany delitós, no per a un cor suprem convindria vostra obra!...».

Carta de Pietro Aretino a Venècia al novembre de 1545
per a Miquel Àngel

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

31. El concili de Trento es va allargar molt en el temps. A continuació fem esment d'una de les sessions i dels acords que s'hi van prendre:

«ELS SAGRAMENTS. SESSIÓ VII
Celebrada al dia 3 de març de 1517

Cànons dels Sacraments en comú
CAN. I. Si algun diguera, que els Sacraments de la nova llei no van ser tots instituïts per Jesucrist nostre Senyor; o que són més o menys que set, és a saber: Baptisme, Confirmació, Eucaristia, Penitència, Extremunció, Ordre i Matrimoni; o també que algun d'aquests set no és Sagrament amb tota veritat, i propietat; sigui excomulgat».

En què es diferencia de la Reforma protestant aquesta afirmació?
Què significa excomunió?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

32. En una altra sessió del dia 13 de gener de 1547 es va decidir:

«CAP. XII. S’ha d’evitar la presumpció de creure temeràriament la seua pròpia predestinació. Cap persona tampoc, mentre es manté en aquesta vida mortal, ha d’estar tan presumptuosament persuadit del profund misteri de la predestinació divina, que estiga segur del nombre dels predestinats; com si fos constant que el justificat, o no pot ja pecar, o si pecara, el penediment segur; doncs sense especial revelació, no es pot saber qui són els que Déu té escollits per a si».

Què significa aquest text i contra quina doctrina religiosa protestant va encaminada?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 33.** El 26 de febrer de 1562 el concili de Trento va tractar el tema dels llibres prohibits. Localitza alguns dels llibres que formaven part d'aquesta llista. Amb posterioritat les llistes es mantingueren i s'ampliaren. Esbrina alguns llibres coneguts que han format part d'aquestes llistes de textos prohibits.

- 34.** Explica en què va consistir el Saqueig de Roma de l'any 1527.

«El 6 de maig vam prendre Roma per assalt, matàrem sis mil homes, saquejàrem les cases, ens emportàrem el que trobarèm a les esglésies i altres llocs i, finalment, posàrem foc a una gran part de la ciutat [...]. El Papa va fugir al castell de Sant'Angelo amb la seua guàrdia i els cardenals, bisbes, romans i membres de la Cúria que havien fugit de la matança. El vam tenir assetjat tres setmanes, fins que, forçat per la fam es va rendir al castell [...]. El Papa va haver de signar el tractat de rendició que li va llegir el secretari. Es lamentaven i fins ploraven. I nosaltres plens d'or [...]. No feia dos mesos que ocupàvem Roma quan cinc mil dels nostres van morir de la pesta, ja que no s'enterraven els cadàvers. Al juliol vam abandonar la ciutat mig morts per buscar aires nous [...]. Al setembre, de tornada a Roma, la saquejàrem de nou i vam trobar tresors amagats. I allà ens vam quedar arraconats durant sis mesos més.»

Escrit de Sebastian Schertlin von Burtenbach, capità de Lansquenet

35. Quins són els motius per a iniciar la conspiració contra Miquel Àngel?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

36. Com ha estat la relació de Lionardo amb el seu oncle Miquel Àngel al llarg dels anys?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

37. Descriu el lloc d'enterrament de Miquel Àngel.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Propostes didàctiques referides al llibre
La mirada de Michelangelo
(ISBN: 978-84-9026-790-5)

© Vicent Ferrer

© Edicions Bromera, SL

Apartat de correus 147 - 46600 Alzira

www.bromera.com

www.bromera.com
edicions
bromera

Roma, 1563. Cesare da Castel, mestre d'obres de la catedral de San Pietro, és assassinat en estranyes circumstàncies. La mort de l'home de confiança de Michelangelo Buonarroti és el punt de partida d'una intensa trama d'intrigues i ambicions. Uns esdeveniments misteriosos involucraran el mateix Michelangelo, l'amic més íntim d'aquest —el noble romà Tommaso di Cavalieri—, un assassí amb un enigmàtic senyal a la mà, un alt funcionari vaticà que manté amors clandestins amb una noble toledana, un cardenal astut, un arquitecte sense escrúpols i, fins i tot, el mateix papa Pius IV. Els causants de la situació? Uns documents secrets que podrien posar en perill els acords finals del Concili de Trento.

Vicent Usó (Vila-real, 1963) és escriptor, periodista i guionista per a teatre i televisió. A Bromera ha publicat també *Les veus i la boira*, Premi Alfons el Magnànim de Narrativa.

ESGUARD

bromera

978-84-9026-790-5

9 788490 267905

@bromera

facebook.com/Bromera

